

Årlig rapport avseende NASDAQ OMX Stockholm AB:s övervakning av regelbunden finansiell information 2009

Innehållsförteckning

Inledning och författningsbestämmelser	2
Börsens organisation och genomförande av granskningen	2
Ärendehantering	3
Urval	4
Börsens iakttagelser	5
Uppföljning av föregående årsgranskning	5
Årsredovisningar	5
Delårsrapporter	7
Ettårsuppföljningar	7
Sanktioner	7
Europeiskt samarbete	8

Bilaga

Sammanfattning av iakttagelser i årsredovisningar

Bilaga 1

Inledning och författningsbestämmelser

NASDAQ OMX Stockholm ("börsen") har i uppdrag att hantera övervakningen av finansiell information från de noterade bolagen. En del av detta uppdrag består i att lämna en rapport om föregående års övervakning som ska innehålla information om övervakningen och resultatet av granskningarna. Detta följer av bestämmelser i 16 kap. lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden samt i FFFS 2007:17.

Granskningen har totalt under 2009 omfattat årsredovisningar från 49 aktieemittenter och 8 skuldebrevsemitter samt merparten av de utgivna delårsrapporterna. Dessutom har viss specialgranskning skett inom vissa redovisningsområden eller branscher. Granskningen har i första hand skett i förhållande till bestämmelserna i IAS-förordningen och årsredovisningslagen.

De iakttagelser som börsen har gjort har sammanfattats i en årlig rapport "Iakttagelser i NASDAQ OMX Stockholms genomgång av årsredovisningar 2008" som bifogas denna rapport. Iakttagelserna har också presenterats för bolagen vid ett seminarium anordnat av börsen i december månad 2009.

Börsens organisation och genomförande av granskningen

Övervakningen av finansiell rapportering bedrivs inom ramen för den ordinarie bolagsövervakningen av enheten Issuer Surveillance, Stockholm. För att kunna hålla hög kvalitet på granskningen anlitar börsen extern expertis. Deras åtaganden är reglerad i särskilda avtal avseende omfattning, kostnad, intressekonflikter och tystnadsplikt. Det är dock alltid börsen som har det slutliga ansvaret för övervakningen och all kommunikation med bolagen sker i börsens namn.

Börsen har en särskild referensgrupp med personer med särskild kunskap kring finansiell rapportering från noterade bolag. Gruppen kan sammanträda vid särskilda frågeställningar som börsen vill ha belysta t ex i samband med ärenden som kan komma att avgöras i börsens disciplinnämnd.

Granskningen skall utföras för att säkerställa att bolagens information står i överensstämmelse med börsens regelverk för emittenter. Detta innebär att informationen också skall vara upprättad i enlighet med lagar och andra författningar (av EU antagna IFRS¹) samt enligt god redovisningssed för aktiemarknadsbolag.

De bolag som omfattas av den regelbundna finansiella övervakningen är bolag som har

- (1) aktier, eller
- (2) obligationer

---

¹ International Financial Reporting Standards

inregistrerade eller noterade vid börsen. Dokumenten som ska granskas är årsredovisningar och kvartalsrapporter² för bolag med noterade aktier och årsredovisningar och halvårsrapporter för bolag med noterade skuldebrev.

Genomgången omfattar de bolag som:

- (1) noterats ett år bakåt i tiden (den s.k. ettårsuppföljningen),
- (2) ingår i urvalet som bestäms inför varje år och
- (3) på förekommen anledning bör bli föremål för granskning.

Ärendehantering

Hanteringens startar med en urvalsprocess (se nedan). De bolag som kommit med i urvalet erhåller ett brev från börsen med information om att bolagets årsredovisning kommer att granskas utifrån bestämmelserna i IFRS och årsredovisningslagen. Granskningsprocessen ska ske skyndsamt och utan onödiga dröjsmål. Delårsrapporter granskas kontinuerligt och det sker därför ingen förhandsinformation avseende dessa.

Vid granskningen av den finansiella informationen tar enheten hjälp av redovisningsexpertis. Efter att den finansiella informationen granskats delges börsen ett antal iakttagelser. Utifrån dessa iakttagelser som levereras av de externa granskarna bedömer börsen - i samråd med ansvarig granskare - vilken åtgärd som bedöms lämplig. För att underlätta börsens arbete med att särskilja och bedöma vad som kan anses vara väsentligt bedöms eller betygsätts iakttagelserna av granskarna.

Förekommer det oklarheter i redovisningen kan börsen klargöra detta med en fråga till det berörda bolaget. Varje ärende avslutas med ett slutbrev som sammanfattningsvis kan delas in i fyra kategorier.

1. Utan anmärkning
2. Påpekande angående upplysningskrav
3. Kritik
4. Anmärkningspåstående för vidare behandling i disciplinnämnd

Denna uppdelning går något längre än de bestämmelser som framgår av Finansinspektionens föreskrift (FFFS 2007:17) där det endast finns en nivå, s.k. överträdelser. Bakgrunden till att införa en nivå till med påpekande grundar sig i att det enligt börsens erfarenhet ofta finns brister avseende gällande upplysningskrav. Till följd av väsentlighetsbestämmelserna i IFRS är det dock ofta svårt att säkert hävda att det rör sig om en klar överträdelse. För att ändå kunna delge bolagen dessa iakttagelser och proaktivt förbättra den generella informationskvalitén vill vi informera bolagen om dessa påpekanden. Anser börsen att en upplysningsbrist uppenbart är en överträdelse är det fråga om ett brev i enlighet med kategori 3 eller 4.

Beslut om att avskryva ett ärende utan anmärkning undertecknas av chefen för Issuer Surveillance jämte den handläggare som har ansvaret för handläggningen av ärendet vilket

---

² Kvartalsrapportering är obligatoriskt för bolag upptagna till handel på NASDAQ OMX Stockholm och inkluderar även genomgång av bokslutskommunikéer.

även gäller påpekanden och kritikärenden. Vid ärenden som avslutas med kategori 3 sker ett övervägande om att separat offentliggöra ärendet, förutom i den månatliga rapporten, om ärendet anses ha ett informativt och vägledande värde för marknaden och dess aktörer. Om bolagets överträdelse är av så allvarlig art att det inte är tillfyllest med kritik, skall ärendet överlämnas till börsens Disciplinnämnd för bedömning. Beslut om att hänskjuta ett ärende till disciplinnämnden fattas av chefen för Surveillance Nordic. Innan ett sådant överlämnande sker ska bolaget ges tillfälle att yttra sig över anmärkningspåståendet. I samband med överlämnandet till disciplinnämnden ska även Finansinspektionen underrättas. Ärenden som avslutas med kategori 4 offentliggörs till alltid marknaden. För ärenden avseende kategori 3 och 4 görs även en avstämning om det ska läggas in i EECS databasen.

Om det finns särskilda skäl får börsen vid sin slutliga bedömning av sakfrågan i ett enskilt ärende inhämta synpunkter från börsens referensgrupp. Under 2009 har börsen använt sig av referensgruppen vid ett tillfälle.

Ärenden rörande bolagens finansiella rapportering diarieförs löpande. Arkivering sker på ett betryggande sätt hos Issuer Surveillance Stockholm i minst tio år.

Urval

Urvalsprocessen följer gällande rutin för övervakning av finansiell rapportering och grundar sig på ett risk- och rotationsbaserat urval. Det riskbaserade urvalet avseende årsredovisningar grundas till stor del på de iakttagelser som erhålls i genomgången av delårsrapporter. De iakttagelser som görs i granskningen av delårsrapporter är ofta direkt kopplade till redovisningsfrågor – ofta relaterade till avsättningar, nedskrivningar, förvärv och jämförelsestörande poster. Andra faktorer som kan styra det riskbaserade underlaget är; finansiella problem, dramatisk kursutveckling, markant verksamhetsförändring, stora ägarförändringar, stort medialt intresse, ”högt” marknadsvärde och generella informationsproblem. Urvalsfaktorer för det riskbaserade urvalet 2008 har varit fastighetsförvaltande företag, redovisning av förmånsbestämda pensioner, finansiella risker och goodwill i ett urval av övriga företag. Granskningen utgår från en bedömning av om ett visst område kan anses vara av betydelse vid en bedömning av företagets resultat och ställning.

Till detta gör börsen alltid för aktieemittenter en uppföljning av nyligen noterade bolag (s.k. ettårsuppföljning). I denna uppföljning genomförs även en genomgång av den finansiella rapporteringen som motsvarar den som görs inom ramen för börsens övervakning av den finansiella rapporteringen. Till det riskmässiga urvalet görs även ett rotationsmässigt urval (slump) som säkerställer att alla emittenter kommer att granskas inom en femårsperiod. Börsen anser sig ligga väl i fas med den slumpmässiga femåriga urvalsprocessen. Det riskbaserade urvalet 2008 utgjorde 20 aktieemittenter och två skuldebrevsemittenter. Det rotationsmässiga urvalet utgjorde 20 aktieemittenter och sex skuldebrevsemittenter. Urval till följd av ettårsuppföljningar utgjorde 19 bolag och utöver det gjordes ett tilläggsurval med nio bolag.

Mot bakgrund av att börsen löpande följer utvecklingen i börsbolagens delårsrapporter sker inget särskilt urval gällande aktieemittenters delårsrapporter. Avseende

skuldebrevssemittenters halvårsrapporter sker både ett riskbaserat och ett rotationsbaserat urval (totalt 10 halvårsrapporter).

Mot bakgrund av börsen kontinuerligt granskar börsbolagens delårsrapporter så erhålls en bra grund för att hitta avvikelser och brister i den finansiella rapporteringen. Eftersom iakttagelserna följs upp i kommande årsredovisningar så erhålls en bred granskning tillsammans med de bolag som det rotationsmässiga urvalet ger. Till detta granskar börsen löpande i realtid dessutom pressmeddelanden utgivna av bolagen. Även denna granskning kan påverka det riskbaserade urvalet nästkommande period eller innebära att börsen initierar ett redovisningsärende. Utifrån delårsrapportgranskningen tillkom två bolag i 2009 års granskning avseende årsredovisningar 2008.

Börsens iakttagelser

Uppföljning av föregående årsgranskning

I granskningen av årsredovisningarna avseende år 2007 lämnades iakttagelser till 30 bolag avseende upplysningsbrister för aktieemittenter som skulle åtgärdas i kommande finansiella rapportering. I uppföljningen hade i stort sett samtliga bolag åtgärdat de påtalade iakttagelserna. Inga av dessa uppföljningar krävde ytterligare frågeställningar.

Börsen genomför också en löpande uppföljning av de iakttagelser som erhålls från granskningen av delårsrapporter. Eftersom upplysningskraven är lägre i en delårsrapport behöver börsen ofta ta del av årsredovisningshandlingarna innan en slutlig bedömning kan göras. I granskningen av delårsrapporter under 2009 erhöles ett trettiootal iakttagelser som sedan följdes upp i årsredovisningen.

Årsredovisningar

Under 2009 granskades 57 bolags årsredovisningar och 19 bolag via ettårsuppföljningar det vill säga totalt 76. Ytterligare två ärenden inbegrep inte granskning av hela årsredovisningen utan enbart specifika delar.

Tabell 1: Sammanställning av avslutsbrev (antal)

Brev-kategori	Utan anmärkning	Påpekande	Kritik	Ettårs-uppföljning
Antal	16	38	6	19

I den särskilda genomgången har granskarna levererat ungefär 349 bruttoiakttagelser som fördelades på följande standarder och regler.

Tabell 2: Iakttagelser brutto (antal per standard)

IAS	1	2	7	8	12	14	16	17	18	19	33	36	37	38	39
Antal	42	7	14	7	20	8	9	7	5	12	6	23	22	8	7

IFRS / ÅRL, RFR, LVP /	2	3	5	7	ÅRL, RFR,	Övriga IFRS

Övriga IFRS					LVP	
Antal	13	24	6	42	50	17

Av tabellen framgår att de vanligaste iakttagelserna rör IAS 1. I den standarden är det främst hantering och beskrivning av redovisningsprinciperna som föranlett iakttagelser. Det är också vanligt med iakttagelser gällande IFRS 3 (information och upplysningar rörande förvärv), ÅRL (årsredovisningslagen), IAS 7 (upplysningskrav), IAS 12 (uppskjutna skattefordringar), IAS 36 (upplysningar), IFRS 7 (upplysningar) och IAS 37 (villkor för avsättningar).

Samtliga iakttagelser har sedan resulterat i 80 påpekanden (fördelat på 40 bolag) och kritik i 7 fall (fördelat på 6 bolag) i börsens slutbrev.

Dessa påpekanden fördelar sig på följande sätt på respektive standard.

Tabell 3: Påpekanden i slutbrev (antal per standard)

IAS	1	7	8	12	14	16	17	19	23	27	33	36	37	38	40
Antal	7	2	6	8	1	1	1	2	1	1	3	2	10	2	1

IFRS / ÅRL	2	3	6	7	Övrigt
Antal	2	6	1	19	4

Fördelningen av påpekanden i slutbrev liknar fördelningen av bruttoiakttagelser med IFRS 7 (upplysningar om finansiella instrument) och IAS 37 (Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar) med flest antal påpekanden. Andra områden med större antal påpekanden är IAS 1 (Utformning av finansiella rapporter), IAS 8 (Redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar och bedömningar samt fel), IAS 12 (Inkomstskatter) och IFRS 3 (Rörelseförvärv).

Tabell 4: Kritik i slutbrev (antal per standard)

IAS	1	8	12	14	36	Övrigt
Antal	2	1	1	1	1	1

Börsens rapport "Sammanställning av iakttagelser i NASDAQ OMX Stockholms genomgång av årsredovisningar 2008" har skickats till samtliga börsbolag i början av januari 2010 och där presenteras de vanligaste iakttagelserna uppdelade på respektive standard.

I rapporten finns även ett särskilt avsnitt rörande fastighetsbolagen där börsen genomfört en tematisk genomgång av noterade fastighetsbolag mot bakgrund av att det är en förhållandevis homogen bransch där jämförelser mellan bolagen relativt lätt låter sig göras. I den genomgången har exempelvis följande iakttagelser uppmärksammats:

- Flera fastighetsförvaltande företag har stora brister i upplysningar kring värderingen av förvaltningsfastigheterna
- Avkastningskravet liksom övriga antaganden ska vara marknadsbaserade. På grund av den ökade osäkerheten har avkastningskravet ökat med cirka en halv procentenhet

jämfört med 2007. Hur företagen kommit fram till den siffran förklaras dock inte, inte heller om det finns en skillnad mellan olika kategorier av fastigheter

Sammanställningen är den deskriptiva delen av denna rapport och återfinns i bilaga 1.

Delårsrapporter

Under 2009 har börsen erhållit ungefär ett trettiotal bruttoiakttagelser i granskningen av delårsrapporter för aktieemittenter (Q1-Q3 2008). Ungefär en fjärdedel av dessa har betraktats som mer väsentliga och de kommer därför att följas upp i granskningen av 2009 års årsredovisningar. Fem iakttagelser har under året föranlett frågeställningar med brev som avslutats utan anmärkning från börsens sida. Granskningen av aktieemittenternas delårsrapporter utgör dessutom ett viktigt underlag för det riskbaserade urvalet.

Ettårsuppföljningar

Totalt har 19 ettårsuppföljningar avslutats under 2009. Varje ettårsuppföljning avslutas med ett slutbrev till det aktuella bolaget. I ett av dessa har det skickats frågebrev för att sedan i slutbrevet ge ett påpekande att bolaget ska tillgodogöra sig de iakttagelser som framkommit i ettårsuppföljningen avseende den framtida finansiella rapporteringen. I övrigt har det inte skett några aktiviteter från börsens sida avseende övervakningen av den finansiella rapporteringen och ettårsuppföljningarna.

Sanktioner

Förutom kritik mot bolaget består börsens sanktioner, enligt regelverket för emittenter, i varning, vite motsvarande högst femton gånger den årsavgift bolaget betalar till börsen, eller avnotering. Avnotering får ej ske om det anses olämpligt från allmän synpunkt. Börsen kan också begära rättelse av redan redovisad finansiell information.

Börsen kan utdela kritik. Under 2009 har börsen utdelat kritik till sex bolag (sju kritikärenden). Fyra bolag avsåg aktieemittenter och två bolag skuldebrevemittenter. Det första bolaget fick kritik på grund av att sålda tillgångar hade redovisats under felaktig rubrik i resultaträkningen. Det andra bolaget fick kritik på två punkter varav det första grundande sig på felaktig redovisning av outnyttjade underskottsavdrag och det andra på avsaknad av upplysningar i enlighet med IAS 36 om nedskrivningsprövning. Det tredje bolaget fick kritik pga en felaktig omföring mellan olika poster i koncernens egna kapital. Det fjärde bolaget fick kritik pga avsaknad av fullständiga upplysningar avseende IAS 14, segmentrapportering. Det femte bolaget fick kritik pga att en större post var felklassificerad och skulle ingått i övriga skulder. Det sjätte bolaget fick kritik pga felaktigt tillämpning av IFRS 8, segmentsredovisning.

Ett bolag, Xano Industri AB, har under 2009 tilldelats ett vite om två årsavgifter av disciplinnämnden för sitt sätt att redovisa ett förvärv i den finansiella rapporteringen under 2008.

Europeiskt samarbete

Överträdelse kan rapporteras in till det europeiska tillsynsorganets EECS³ databas för redovisningsövervakning. Inför beslut som skall fattas av börserna ska även en avstämning ske med ärenden i EECS databasen.

För att åstadkomma en samordnad bild av den svenska övervakningen av den finansiella rapporteringen på europeisk nivå anordnar FI förmöten innan EECS-mötena vid behov.

Ett ärende avseende ett bolag har blivit inrapporterat till den Europeiska databasen vid EECS och börserna har under 2009 deltagit på fem EECS-möten och ett EECS seminarium.

---

³ Committee of European Securities Regulators.